

Demadi glavni

Štev. 227

Lienz, torek 29. oktobra 1946.

Leto 2.

BOJ ZA PRAVICO "VETA"

Zadnje čase se v diplomatskih poročilih mnogo govori o takoimenovani pravici "veta". Kaj je to? "Veto" bi se po slovensko reklo - ugovor. Nima pa vsako ugovarjanje takih posledic, kakor jih ima "veto", ki je latinska beseda. V stari Poljski so tudi imeli tako pravico za vse sklepe državnega zbora. Najsi je poljski državni zbor sklenil še tako dober in potreben zakon, dovolj je bilo, da je le en član državnega zbora zaklical: "Veto", pa je zakon propadel. Vedno pa se je dobil eden ali drugi, ki je v interesu kdo ve koga poodal svoj "veto" in tako domovini silno veliko škodoval. Zaradi tega je potem stara Poljska nazadnje tudi propadla in bila razdeljena med Avstrijo, Prusijo in Rusijo. Ena ali druga izmed teh treh je gotovo v poljskem parlamentu imela koga, ki je v njenem interesu Poljsko slabil in rušil s svojim "vetom".

Štiri velesile, zlasti pa Amerika, Anglija in Sovjetska zveza so tudi bile soglasno dogovorjene, da je pri vseh važnih sklepih varnostnega sveta treba doseči soglasje vseh teh velesil. Če bi o kaki važni stvari soglasja še ne bilo, ga je treba doseči, sicer ima velesile, ki bi se z mnenjem večine ne strinjala, pravico ugovarjati, "vložiti veto", nakaž bi bil vsak važen sklep ničeven.

Pri sejah varnostnega sveta Združenih narodov pa se je izkazalo, da se je zlasti Sovjetska zveza v obilni meri posluševala te "veto - pravice" v vseh vprašanjih, ki se z njihovo rešitvijo ni skladala. Zato so zdaj na zborovanju Organizacije Združenih narodov v New-Yorku postavili na dnevni red najprej revizijo te pravice. Na petkovi seji UNO je predsedujoči britanski minister Noel Baker javno očital Sovjetski zvezi, da je s svojim vetom dvakrat preprečila, da Varnostni svet glede neredov na Grškem ni mogel nič ukreniti. Dejal je, da se dogovorjena pravica "veta" nanaša le na važne odločitve, ne pa na malenkosti. Teža mnenja so bile tudi druge delegacije.

V imenu Sovjetske zveze je Višinski takoj ugovarjal, da bi UNO na tem kaj spreminjala. Če pa bo - je dejal Višinski - je s tem stopila na nevarno pot... Kaj se to pravi, si lahko mislimo. Kako v Sovjetski zvezi uradno gledajo to vprašanje, je najbolj razvidno iz članka moskovskega radia, ki je bil podan v petek (25.t.m.) zvečer in kjer je tako-le povedano:

"Boj za pravico "veta" se tiče temeljev vse organizacije Združenih narodov. Napadi na pravico "veta" imajo le ta namen, da bi se Sovjetski zvezi vsilila volja anglo-ameriškega bloka. Tisto govoričenje o prijateljski roki, ki jo ponujajo Rusiji, nikakor ni v skladu z namerami britanske in ameriške vlade, ki sta to vprašanje pravzaprav sprožili. Članek Orlov je očital Avstraliji in Kubi, ki sta na skupščini UNO zahtevali revizijo pravice "veta", da sta obe le španske stena, za katero reakcionarni anglo-ameriški krogi poskušajo razdehati složnost velikih sil."

CHURCHILL ZOPER KOMUNISTE

Reuterjev dopisni urad poroča, da je dne 24. t.m. v Loughtonu (grofija Essex) govoril Churchill, ki je zelo pohvalil govor ministrskega predsednika Attlee-ja na zborovanju britanskih delavskih sindikatov. Churchill je rekel, da mu je v veliko zadoščenje, ker je Attlee tako ostro obsodil delovanje angleških komunistov. S tem, da je docela prelomil s komunisti, je Attlee storil državi veliko uslugo.

To dejanje britanske vlade bo tudi v inozemstvu imelo velike posledice. Na evropski celini so države, zlasti Francija, ki jo močno pretresajo komunistični naskoki. Ker je zdaj britanska vlada tako odločno nastopila in je komunistom bilo onemogočeno, da bi vdrlji v strokovni kongres, je bilo tako veliko storjeno za stalnost v Evropi.

Prav je Churchill preteklo sredo v spodnji zbornici vladi zastavil vprašanje, ali med Baltikom in Dunajem do Črnega morja res stoji 200 sovjetskih divizij, je v tem svojem govoru odločno narlasil, da je to že dokazano dejstvo. Dostavil je, da se je o tem poučil pri poučenih tovariših, ki so mu potrdili, da tam res stoji 200 sovjetskih divizij.

Z ozirom na to, keč je dne 13. marca generalissimus Stalin Churchilla imenoval vojneva hujskača, je omenil, da je nekaj takega že prej slišal o sebi, in sicer iz Hitlerjevih in Goebbelsovih ust.

Očitek katoličanom

Luzernski list "Vaterland" piše k procesu proti nadškofu dr. Stepincu med ostalim tudi sledeče:

"Jasno je kot beli dan, da se obtožba proti nadškofu Stepincu ne more vzdržati. V Zagrebu ni bil obsojen zločinec, temveč velik domoljub, ki je visoko držal zastavo svobode na Hrvatskem v čisti nacistične in fašistične nadoblasti, ki se je z vso silo uprl zločinski nameram Paveličeve vlade, "spreobrniti" k hrvatskemu narodnemu katolicizmu srbske pravoslavce, ter jim nudil pomoč in zavetje, ki je pomagal vsemprezanjanim in lačnim, ne glede na narodnost, raso in svetovni nazor in ki je protestiral proti vsaki grozovitosti zasedbenih oblasti. Vsa Jugoslavija nima moča, ki bi s takšno značajno močjo, s tolikšnim krščanskim porumom in s takimi posledicami pobijal vsako krivico in vsakemu oblastniku vrzel v obraz svoj: stoj! Nadškof Stepinac bo šel v jugoslovansko in cerkveno zgodovino kot eden največjih krščanskih junakov.

Današnji čas pa popolnoma pogreša moči, ki bi odklonile tako našilje. Pa to še ni najhujše. Hujše je, da smo tako moč katoličani izgubili. Pomembno je za duhovni položaj današnje dobe dejstvo, da svetovni katolicizem nima več moči, da bi alarmiral javnost. Navsezani smo sami nase. Nadškof Stepinac se je potegnil za prezanjane Jude, socijaliste in komuniste, ter za zatirane pravoslavne Srbe. Kako naj zahtevamo od njih, da se nam pridružijo v svetovni protestni akciji proti belarajski obsodbi, če smo pa katoličani sami tako omrtveli, da nismo več sposobni za tako akcijo. "Asonija krščanstva", o kateri je nekdaš govoril španec Unamuno, je resnica vsaj v omrtvelosti katoliškega ofenzivnega duha nasproti obsodbi jugoslovanske justice.

"Cepatarsko" katoličanstvo je bolj razširjeno kakor pa na

splošno mislijo katoliški krogi. Kje je danes duševna skupnost katoličanov, njihov občutek notranje povezanosti, njihova pripravljenost, pomagati, kje je njih dejavnost, ko bi morali nastopiti proti belgrajski obsodbi? Več kot 300 milijonov nas je, morali bi biti ogromna moralna sila, mogli bi odločilno vplivati na javno mišljenje! Resnično, zrubili smo zavest katoliške skupnosti, čisto smo duševno strti ljudje, katoliški individualisti, brez aktivne zavesti za skupnost. Teško je nasproti krivici in preganjanju biti brez obrambe nasproti krivici in preganjanju; obrambe biti zmožen, pa se v službi pravice ne braniti, je pa neodpustljiv zreh!"

»POLITIČNE MINE V ADRIJI«

Pod tem naslovom prinašajo listi naslednje poročilo agencije SN iz Londona o katastrofi dveh britanskih rušilcev v Krfskem prelivu:

"Nesrečo, ki je pred albansko obalo zadela dva britanska rušilca, ki sta naletela na mine, v Angliji presojuje kot resno politično zadevo. Nesreča se je zgodila v Krfskem kanalu na kraju, o katerem so vedeli, da tam ni nobenih min. Oba rušilca sta začela vreteti. Eksplozija je ubila 38 moških, 45 pa jih je ranila.

Glasnik britanskega zunanjeza urada je sporočil, da vso stvar vzajemno preiskujeta admiraliteta in zunanji urad, da se ugotovi, ali tisti kraj, kjer se je zgodila nesreča, ni bil morebiti zaminan iz kakih političnih vzrokov. Britanske oblasti sodijo, da so bile mine nalašč in namerno tja položene.

Glasnik britanske admiralitete pa je zlasti naglašal, da je med narodi doslej veljala navada, da je vsaka država druge obvestila, kadar je hotela kje položiti mine. Te navade so se držali celo med vojsko, da so tako zavarovali nevtralno pomorsko plovbo. Treba pa je poudariti, da so Krfski kanal že med vojskovanjem v Italiji zavezniške pomorske sile docela očistile min.

Iz Aten pa poročajo, da so grški uradni krogi teh misli, da je bil Krfski kanal načrtno zaminan, ko so utrjevali albansko obalo. Grške pomorske sile so kanal še-le pred 2 mesecem natančno preiskale, kje bi še bila kaka mina. Toda polti so začeli utrjevati vso albansko obalo južno od Drača. Male albanske ribiške luke so zdaj močno utrjene in preskrbljene z najmodernejšimi napravami."

PRESELJEVANJE NEMSKIH DELAVCEV V RUSIJO

Pretekle dni so priobčili časopisi vest, da so ruske oblasti preselile iz Berlina večje število delavcev v Rusijo. Reuter dne 23. t.m. o tem dogodku obširnejše poroča iz Berlina:

"Sovjetske oblasti so s pomočjo nemške policije včeraj nenadno nasilno odvedle na posebna zbirališča v sovjetskem sektorju Berlina - stotine nemških tehnikov in delavcev-skupaj z njihovimi družinami, da bodo odpeljani na novo delo neznano kam. Po poročilih nekoga angleškega govornika, so bili to nameščenci mornariškega konstrukcijskega urada. V Berlin so pa prispela poročila o podobnih ukrepih tudi v drugih področjih sovjetskega zasedbenega ozemlja. Tako je prejelo 200 nameščencev bivših Junkersovih tovarn v Dessau-u nenadoma zjutraj ob 1/2 4 ukaz, naj bodo do 1/2 9 z družinami pripravljene za odhod. Iz elektrarne Oberspree je bilo odpeljanih 250 tehnikov in 2500 delavcev, istočasno so demontirali tudi stroje. Medtem, ko Sovjeti izjavljajo, da vsi ti letniki in delavci pristo-

voljno menjajo službena in delovna mesta, ter da so podpisali tozadevne izjave, pa spravlja socialno-demokratska stranka te dogodke v zvezo z izidom nedeljskih volitev v Berlinu. Stranka poudarja, da se ti ukrepi zločin nad človeškimi pravicami in temelji mednarodnega prava, proti čemur bi moral protestirati ves svet.

Londonški list "Daily Mail" poroča, da je doslej v Sovjetsko zvezo bilo odpeljanih že 7000 nemških delavcev.

SLUŽBA-BOZJA-ZA-ZDRUŽENE-NARODE

Vatikan, 28. oktobra 1946. (Radio Vatikan). Kakor poroča "Associated Press iz New-Yorka, so se odposlanci UNO v katedrali sv. Patricija udeležili sv. maše. Na tej cerkveni slovesnosti je bilo ca. 200 delegatov UNO z družinami. Prišla je tudi ruska delegacija z Višinskim in Novikovim. Od 51 držav UNO je bilo 32 zastopnikov različnih držav. V odsotnosti kardinala Speelmana, ki je na službenem potovanju, je maševal msr. Flanelli. V pridici, ki jo je imel o Kristusu Kralju, je omenil besede papeža Pija XI. o trpljenju človeštva, ki ga povzročajo oblastniki, ki ne poštevejajo večne resnice, da imajo oblast le od Boga, kakor je Kristus - Kralj povedal Filatu: "Ne imel bi oblasti, če bi ti ne bilo dano od zgoraj."

= : =

"DRUŠTVO ZA KATOLIŠKO UMETNOST". Vatikan, 28. oktobra (Radio Vatikan). V Parizu so katoliški umetniki ustanovili "Društvo za katoliško umetnost", ki bo imela mednarodni značaj. Njen sedež bo v Londonu.

niti v lastnosti ravnatelja niti kot lastnik kapitala. Če bi se to pojmovanje pravilno izvajalo, bi usahnili viri mnogih socialnih sporov. - Tako razlagajo to važno vprašanje "Apologetische Blätter" iz Curiha.

AVSTRIJSKE ŽELEZNICE so zadnje dni preteklega tedna ustavile ves osebni promet, ker je zmanjkalo premoga. Dunajsko generalno ravnateljstvo je naznanilo, da je od nedelje 27. t. m. začasno ves promet v dunajski generalni direkciji ustavljen. Z ostanki premogovnih zalog bodo, dokler bo mogoče, vozili le še živele. - Na koroških proгах so vsi vlaki ustavljeni že od preteklega petka 25. t. m.

JUGOSLAVIJA ZOPER DONAVSKO KONFERENCO NA DUNAJU. Belgrajsko komunistično glasilo "Borba" pravi, da je ta konferenca na Dunaju napad na suverenost podonavskih držav. Konferenca se bo šešla zoper voljo teh držav. Jugoslavija se je ne bo udeležila in ne bo priznalal njenih sklepov.

5. UNRRA-INIH LADIJ JE V TRSTU, kamor so za Avstrijo pripeljale žnjila, oves, pšenico, rž in druga živila. To je UNRRA-in prispevek, da se obdrži sedanja višina v prehrani avstrijskega prebivalstva.

PODJETNIK IN NJEGOVO PODJETJE. Podjetje more poslovati le po delu skupine ljudi. To je delovna skupnost, kateri so na uporabo delovna sredstva. Predmet industrijalčeve lastninske pravice je kapital, oprema, osebne stvari, ne pa "podjetje". "Lastnik" ki skrbi za potrebna sredstva, ima kot tak pravico - povračila. Nadalje ima pravico - zaslužka tudi kot šef podjetja, t. j. kot prvi delavec v podjetju. Ne sme pa zahtevati celotnega dobička.

PONAREJENI 1000 LIRSKI BANKOVCI krošijo po Tirolskem. Policija je zaopočela ostro iskati vire, odkod ta ponarejeni denar prihaja.

V KATOLIŠKO CERKEV. V USA je prestopilo letos v kat. Cerkev 87.430 oseb, torej 2522 več ko pa l. 1945. Na vsakih 500 katoličanov pride po en konvertit.